

Könyvtári HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XLIII. évfolyam 4. szám 1999. április Ára: 10,- Ft.

Kapcsolódva a WPR-hez: dokumentumok feldolgozása és honosítása

A WPR projekt egyik legkevésbé látványos része a FSZEK informatikai rendszerének tervezése és kiépítése. Azt is mondhatnánk, hogy kicsit olyan, mint a „rendcsinálás: csak akkor van látszata, ha nem csinálják.” Különösen érvényes ez az új integrált könyvtári szoftver beszerzésére és „munkába állítására”, – az elkészült tenderdokumentáció tervezett ütemezésének megfelelően – először a Központi Könyvtárban, majd fokozatosan a hálózat valamennyi egységében. Annak ellenére, hogy a FSZEK a számítástechnika alkalmazása terén már több mint egy évtizedes múlttal rendelkezik, a fejlesztési program első és második szakaszában a központi rendszer kiépítése, valamint néhány nagyobb tagkönyvtárnak a rendszerhez történő kapcsolódása további komoly, bár hasonlóképpen nem látványos munkákat feltételez.

A könyvtár állományának beszerzésével és nyilvántartásával kapcsolatos helyzetjelentést a tenderdokumentáció világosan összefoglalta.

A könyvtár működése szempontjából a legfontosabb funkciónak a dokumentumok beszerzése, azaz az állományépítés, illetve annak teljes körű nyilvántartása és feldolgozása tekinthető. A beszerzés és a feldolgozás jelenleg a FSZEK-ben több helyen történik. Önálló szerzeményező munkát folytat a Központi Könyvtár, és azon belül a Zenei Gyűjtemény. Ez utóbbi audiovizuális dokumentumokat is állományba vesz, míg a Központi Könyvtár az ilyen jellegű hazai dokumentumok beszerzését a Központi Ellátó Szolgálatra bízta. A hálózati könyvtárak számára a régióközpontok végzik a gyarapítást, és ennek megfelelően az egyes egységek állományának nyilvántartása is régió szintű. A dokumentumokat letét útján juttatják el a megfelelő hálózati egységbe, ahol a kölcsönzés történik. A Központi Ellátó Szolgálat szintén önállóan szerzi be mind a nyomtatott, mind pedig az audiovizuális dokumentumokat. Ez utóbbiról olyan nyilvántartást vezet, amelynek segítségével a nem nyomtatott dokumentumok letétbe adása, ellenőrzése és a megfelelő bibliográfiai adatok tájékoztatása elvégezhető.

A FSZEK feldolgozó munkája nagyjából a széttagolt szerzeményezés és nyilvántartás munkafolyamataihoz kapcsolódik. A legnagyobb volumenű számítógépes feldolgozást a Központi Könyvtárban a Szerzeményezési és feldolgozó főosztály és a különböző szakgyűjtemények munkatársai végzik, többségükben TEXTLIB integrált könyvtári szoftver moduljai segítségével. Itt kerül katalogizálásra, tartalmi és analitikus feltárára valamennyi beszerzett nyomtatott dokumentum. A bibliográfiai adatfeldolgozás eredményeként elkészült rekordokat a Központi Könyvtár heti rendszerességgel eljuttatja a szerzeményező részlegekhez (régióközpontok, KESZ, szakrészlegek). A hálózati (kölcsönző) egységekben a központi adatbázis alapján épülő állományi nyilvántartásokban kizárólag a kölcsönzéssel kapcsolatos állomány- és olvasói adatokat rögzítik.

A KESZ a nyomtatott dokumentumok bibliográfiai rekordjait szintén heti rendszerességgel fogadja a Központi Könyvtárból; számítógépes bibliográfiai feldolgozást tehát csak az audiovizuális dokumentumok tekintetében végez.

Az épülő adatbázisokra alapozva egészül ki a FSZEK könyvtárainak tájékoztató apparátusa: a saját készítésű és építésű adatbázisok azonban még nem fedik le a könyvtár teljes dokumentumállományát, így a számítógépes adatbázisok mellett még mindig nagy szerepe van a hagyományos katalógusoknak és a tájékoztatás egyéb formáinak.

Ebből a helyzetelemzésből kiindulva fogalmazódtak meg az új könyvtári szoftver célkitűzései, valamint a rendszer működési modellje is.

A számítástechnikai fejlesztés célja, hogy a könyvtár valamennyi munkafolyamatát – a szerzeményezési, bibliográfiai, kölcsönzési, tájékoztatási adatok kezelését, a kölcsönzést stb. – egy integrált könyvtári szoftver alkalmazásával oldja meg. Olyan rendszer szükséges, amely – fokozatosan kiépítve – biztosítani tudja a könyvtár valamennyi tevékenységével kapcsolatos, valamennyi információ online elérését – a hálózat bármely pontjáról, bármilyen időpontban.

A rendszerrel szemben támasztott követelmények között első helyen szerepel az adatok kezelésének centralizálása: mindenfajta feldolgozás és feltárás egyetlen központi adatbázisban történik – csak így biztosítható az egyszeri feldolgozás – többszöri felhasználás. A rendszer által kezelt adatokról – pl. bibliográfiai- és állományadatok, lelőhely, foglaltsági adatok, olvasók adatai stb. – azonnali információk nyerhetők. A rendszert tehát „fel kell tölteni” adatokkal; legfontosabb az állománnyal kapcsolatos adatok felvétele, amelyet – a régi és az újonnan vásárolt dokumentumok esetében – természetesen a FSZEK munkatársai végeznek el.

A fentieknek megfelelően tehát nyilvánvaló, hogy az új könyvtári szoftver alfája és ómegája a dokumentumbázis, amelynek létrehozása egyidőben két feladat elvégzését követeli meg: az új beszerzések folyamatos gépi feldolgozását, valamint már meglévő adatbázisaink rendszerbe történő konvertálását. Ez utóbbi – amennyiben a csak hagyományos cédulakartotékon feltárt dokumentumokat is egyfajta adatbázisnak tekintjük – feladat már eleve két hatalmas, időigényes munkafázist foglal magában. Egyrészt a különböző kezelőrendszerek alatt (TEXTAR, TextLib, ORBIS) „élő” adatbázisok és bibliográfiák (Új könyvek-, Kóruskotta-, KESZ-, Közhasznú információs-, Művészeti-, Irodalmi-, Budapest-képi-adatbázisok és a Szociológiai-, Várostörténeti bibliográfiák) konvertálását, vagyis az új szoftverbe való integrálását (amely alapkövetelményként fogalmazódott meg a tenderdokumentáció ajánlásaiban); másrészt a hagyományos feltárási eszközök gépre vitelét, vagyis a retrospektív katalogizálást, illetve a FSZEK dokumentumállományának a már elkészült bibliográfiai rekordokhoz rendelését, az úgynevezett honosítást.

Ahhoz azonban, hogy az új rendszer valóban adatbázisok rendszereként működhessen, és az adatbázishoz kapcsolható szolgáltatásokat teljes körűen tudjuk a használók rendelkezésére bocsátani – még sok a teendőnk. A munka hozzávetőleges nagyságrendjét az alábbi adatok érzékeltetik.

Néhány általános információ a Központi Könyvtárról (1998. december 31.):

Az állomány nagysága: 1 137 770 dokumentum, ennek több mint fele monografikus mű.

Ez utóbbi dokumentum típus éves gyarapodása: kb. 6200 cím több mint 19 000 példány.

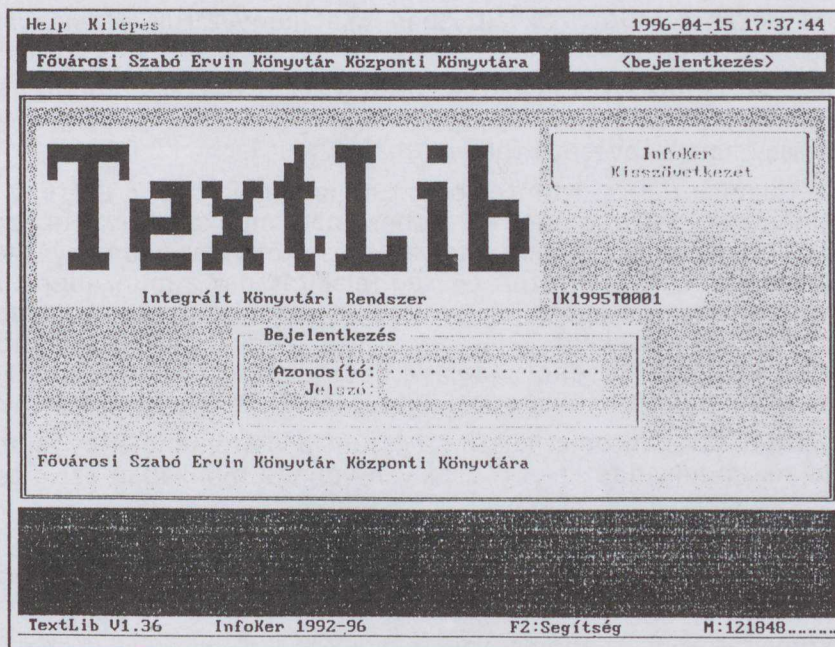
A könyvtár használóinak száma 252 600 fő, ebből kölcsönző 80 300 fő.

A kölcsönzött kötetek száma: 177 900 db.

Az állomány számítógépes feldolgozottsága:

A könyvtár 1989-ben kezdte meg építeni a közművelődési könyvtárak gyűjtőkörébe tartozó könyvek adatbázisát, amely a könyvek bibliográfiai adatain kívül az ETO- és raktári jelzeteket is tartalmazta. Az adatbázis az 1964-1991 között megjelent könyvek alapján a TEXTAR program segítségével épült. A TEXTAR egy-munkahelyes szoftver volt, és az adatokat egy néhány főből álló munkacsoport rögzítette részben a könyvtárban, részben otthon. A munkafolyamat természetesen az egyes leírások előkészítésével kezdődött és a rekordok ellenőrzésével fejeződött be. Annak következtében azonban, hogy a rendszer nem volt képes hálózatban működni, a munkatársak által bevitt adatok összetöltése után kiderült, hogy bizonyos tételek (az authority rekordok) többszörözötten kerültek be az adatbázisba.

Minőségi változást jelentett, amikor 1992-től a megjelenő monográfiák kurrens gyarapítása alapján a Központi Könyvtár feldolgozó szakemberei vették át az adatbázis építését, a tesztelést és ennek eredményeként jelezték a szükséges módosításokat.

TEXTLIB KÉPERNYŐFELÜLET

1995 tavaszára az adatbázis mintegy 70 ezer könyvtételből állt. Ennek az évnek nyarán térünk át a TEXTAR program használatáról a százegynéhány közművelődési könyvtárral közösen kifejlesztett TextLib integrált könyvtári szoftver feldolgozási moduljának alkalmazására. Természetesen a tesztelés, a módosítási igények megfogalmazása, a finomítási munkák sora ismét megkezdődött.

Még 1995-ben két témában is pályáztunk retrospektív feldolgozási munkára. Egyrészt a Nemzeti Kulturális Alap „A közművelődési könyvtárak gyűjtőkörébe tartozó adatbázisok továbbépítésé”-re kiírt támogatására az 1992-1994 évek kb. 15 ezer hiányzó magyar nyelvű címének, másrészt pedig a szakkönyvtárak e munkát támogató pályázatára, a szociológia és határterületeinek 8000 idegen nyelven megjelent címének utólagos gépi rögzítésére.

Mivel a Központi Könyvtár feldolgozói a TEXTLIB szoftver alkalmazásának már előbb említett kezdeti szakaszában voltak, mi is támogattuk a könyvtár vezetésének elképzelését, hogy a leválogatás, előkészítés és ellenőrzés kivételével a DMP nevű holland cég végezze el a munkát. A céggel megállapodtunk, s vártuk, hogy mikor kezdik el a rögzítést. A 8000 könyvtétel elkészültének határideje 1996. december 31-e volt. Augusztus közepén a DMP ügyvezető igazgatója jelentkezett és sajnálattal közölte, hogy több magyarországi megrendelő híján a velünk kötött megállapodást sem tudják teljesíteni.

Ebben a helyzetben egyet tehettünk: engedélyt kértünk az NKA-tól a teljesítés határidejének 1997. december 31-re való módosítására. Erre azért volt lehetőség, mert egyrészt túljutottunk a TEXTLIB alkalmazásának kezdeti problémáin, másrészt pedig nőtt a feldolgozók létszáma. 1995 őszén külön munkacsoport jött létre abból a célból, hogy központilag dolgozza fel a FSZEK közművelődési hálózatának bármely forrásból származó kurrens beszerzéseit.

A határidő módosítására vonatkozó kérelmünket elfogadták, s így egy év alatt immár belső, gyakorlott feldolgozókkal – természetesen munkaidőn kívül – számítógépre vittük a vállalt 8000 idegen nyelvű – angol, francia, német, olasz – címet. A pályázaton nyert teljes összeget, azaz 2 millió forintot a munkabérre és annak járulékaire fordítottuk.

Egy teljes bibliográfiai tételért, az osztályozási jelzetekkel (TO) és ezek fogalmi meghatározásaival, ill. a hozzá tartozó példányadattal bruttó 180.- forintot fizettünk. A gyakorlat az volt, hogy a címléírók a bibliográfiai leírást és a példányadatot rögzítették (150.-Ft/db), míg az osztályozók a tartalmi feltáráshoz szükséges adatokat (30.-Ft/db).

1998-ban különféle, kisebb-nagyobb támogatási összegek és a költségvetésből e célra elkülönített keret felhasználásával, változatlan teljesítménybér mellett kb. 12 ezer további cím bevitelével folytattuk a visszamenőleges feldolgozást, amelybe most már néhány hálózatban

dolgozó kolléga is bekapcsolódott. Ők általában saját könyvtáruk állományát rögzítették a központi adatbázisba.

1998. augusztusában az Intézeti Tanács elé került a retrospektív katalogizálás ügye. A munka felgyorsítása mind a hálózat gépi kölcsönzésének megoldása, mind az új központi könyvtár 2001. őszi megnyitása miatt alapvetővé vált.

Ugyanakkor a tételenkénti 180.- forintos bért túl magasnak ítélték. Ezért az a döntés született, hogy az addigi megbízási szerződés keretében folyó munka aránya fokozatosan csökkenjen, s külön öt tagú munkacsoport jöjjön létre az egész könyvtár állományának visszamenőleges gépi katalogizálására. Az új szervezeti egység felállításának a munkabér biztosításán kívül természetesen hely- és technikai feltételei is voltak. Ez utóbbiak gyakorlatilag idén márciusban teljesültek, s ennek eredményeként 1999. áprilisától megkezdtük az új csoport tagjainak „toborzását” és betanításukat. A csoport tagjai a betanulási idő egy hónapja alatt 50 ezer forintos bért kapnak, majd teljesítmény szerinti díjazás lép életbe, amely tételenként 65.- forint.

A csoport megalakulásával automatikusan megszűnt a visszamenőleges feldolgozás korábbi díjazása, mindenki, aki munkaidőn kívül részt kíván venni a munkában ezt a teljesítménybért kapja.

A munkában részt vevőkre nagy feladat vár a Központi Könyvtár rekonstrukciójával összefüggésben: a hálózat könyvállományát – bibliográfiai szinten – a következő állománysávokban kell 2001-ig gépre vinni:

1. A Központi Könyvtár érintett állományai

– az 1976-1990 között megjelent kb. 64 ezer beszerzett cím kb. 60 százaléka már gépben van, rögzítendő a hiányzó kb. 26 ezer cím, közel 145 ezer példányával

– az indikátorban lévő (kézikönyvtári, nem kölcsönözhető és kikölcsönzött nagyraktári) példányok könyvrekordjai – az előző sáv átfedését levonva kb. 9 ezer cím, közel 40 ezer példányával

– a Budapest Gyűjtemény indikátorban nem szereplő kézikönyvtára kb. 5 ezer cím, közel 15 ezer – egyéb állományegységekben lévő példányával¹

– ezen kívül minden olyan cím, amely az új nyilvános térbe kerül, példányaival együtt.

[M] Mű adatok (Bevitel)		[v]	[^]
Tárol	Letárol	Másik	Nyomtat Kilép
Cím:	Hamlet, prince of Denmark		
Szerző:	Shakespeare, William (1564-1616) ↔		
Közreműködők:	Arany János (1817-1882) (ford.) ↑↓		
Nyelv:	angol	Keletkezési idő:	
Műfaj:	tragédia.....	Tárgyidő:	
E T O :	820-21Shakespeare=945.11 ↔		
T O :	↔		
Deszkriptora:	↔		
Megjegyzés:			
Rendszer megj.:			

TEXTLIB KÉPERNYŐFELÜLET

¹ A feldolgozás során egy cím összes példányát gépbe visszük.

2. A hálózat teljes könyvállománya

A korábbi sávok gépi rögzítésekor nem érintett kb. 20 ezer cím.

Szinte egy időben a fentiekben ismertetett döntések megszületésével, 1999. április 13-án került sor a MKE Társadalomtudományi Szekciójának megrendezésében arra a szakmai beszélgetésre, amelynek témája a hazai retrospektív konverzió helyzete volt. Felkérték az 1995-ben NKA támogatásban részesült szakkönyvtárakat – így a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárat is –, hogy számoljanak be az akkor végzett munkáról, az azóta folyó visszamenőleges feldolgozásról és további terveikről, és ugyancsak meghívták néhány adatrögzítésre alakult vállalkozás képviselőjét. A szakmai beszélgetést az tette időszerűvé, hogy idén az NKA Könyvtári Kollégiuma ismét pályázatot hirdetett retrospektív katalóguskonverzió támogatására. (bár a kiírásban elsőbbséget ad kész rekordok honosítására). Ezen kívül új helyzetet teremt a Magyar Országos Közös Katalógizálás Alapítvány (MOKKA) létrejötte, hiszen a visszamenőleges feldolgozás keretében létrehozott bibliográfiai rekordok így egyben a magyar könyvtárügy közös információs vagyónát is gyarapítják majd.

A szakmai beszélgetésről – amelynek teljes anyaga a Könyvtári Figyelőben megjelenik majd – csak néhány gondolatot idéznék. Bevezetőjében Gomba Szabolcsné (KLTE) hangsúlyozta a retrospektív katalógizálás fontosságát, azt, hogy a könyvtáraknak minden erőfeszítést meg kell tenniük, minden lehetőséget meg kell ragadniuk arra, hogy teljes állományukat számítógépre vigyék, s ne kényszerítsék használóikat a kétféle – hagyományos és gépi – feltáró rendszer igénybe vételére.

Veszélyt látott abban, hogy ez a szakmailag fontos munka nem kap fontosságának megfelelő erkölcsi és anyagi elismerést. Kidolgozta és összesítette a munka különböző feladattípusainak és fázisainak díjazását: a). új rekord készítése katalóguscéduláról az *authority*² rekorddal együtt; b). külső adatbázisból átemelt rekord kiegészítve a helyi állományadatokkal, a szükséges átszereléssel, *authority* rekorddal; c). új rekord készítése *authority* rekordok nélkül; d). *authority* rekordok készítése egy rekordhoz; e). saját adatbázisban már meglévő bibliográfiai rekord kiegészítése példányadatokkal. (Csak tájékoztatásul: az a.) variáció díjtétele nála bruttó 200.- forint, az e.) variációé pedig bruttó 30.- forint.)

Bevezetője után az érintett könyvtárak képviselői számoltak be röviden az 1995. évi munka menetéről, módszeréről és a felmerülő problémákról. A felszólalásokból egyértelművé vált, hogy a visszamenőleges katalógizálás – amennyiben ennek alapja a katalóguscédula – négy, jól elkülöníthető munkafázisból áll: előkészítés, a „cédulatest” rögzítése, *authority* rekordokkal való kiegészítése (választás, létrehozás), ellenőrzés azokban a könyvtárakban, ahol a teljes munkafolyamatot feldolgozók végezték, az elkészülő rekordok azonnal az „éles” adatbázisba kerülhettek, és csak ellenőrzésük maradt hátra. Ott, ahol a rögzítést és az *authority* rekordokkal való kiegészítést nem szakemberek végezték, mind az előkészítés, mind a javítás és ellenőrzés sokkal nagyobb energiát követelt. Azok a könyvtárak, amelyek meg akarták őrizni adatbázisuk minőségét, azt a köztes megoldást választották, hogy a rekordok először egy ún. munkaadatbázisba kerültek, és csak javítás/ellenőrzés után, egyenként emelődtek át az adatbázisba.

A számadatokkal és a rövid történeti összefoglalással egy olyan problémára igyekeztem felhívni a figyelmet, amelynek megoldása nem halasztható: nem kevesebb, mint a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár alapszolgáltatása – a dokumentumok beszerzése-feldolgozása és a róluk való tájékoztatás – a tét. Mindezek figyelembe vételével kell tehát megszerveznünk a munkálatoikat, amely egyszerre kényszerít a munkaerő és az anyagi ráfordítások ésszerű – ésszerűbb – felhasználására.

Bánhegyi Gyuláné

² A hagyományos katalógus besorolási adatai.

„Sok kérdést már megoldottunk, nem volt soha ilyen jó dolgunk, Mégis az ember néha érzi, bosszantó, ha sehol...” az Internet!

- Gondolatok a CD-értekezlet után -

Óh, boldog békeidők, amikor a könyvtáros még csak azért panaszkodott, hogy a rettentő videós kereslet mellett alig-alig jut ideje tájékoztatni!

Nem telt bele néhány év, és özönével zúdult ránk a média; jöttek a számítógépes játékok, jött a CD, a CD-ROM. Éppen csak összebarátkoztunk ezekkel, amikor kiderült: olyan tömegesen vannak jelen a piacon, hogy újabb információs csatornák híján, csupán saját ismereteinkre támaszkodva követhetetlen mind a megjelenés, mind a beszerzési forrás felkutatása.

És akkor jött, no nem a Tenkes kapitánya, hanem a mindenre képes, mindenek felett álló és — főként — mindentudó Internet. Mivel a jelzők már-már csaknem egy mitikus felsőbbrendű lény számára is elegendőnek bizonyulnának, hát nem csoda, hogy a Szabó Ervin Könyvtár (pontosabban a KESZ) minden problémájának, és ezzel együtt a hálózat minden problémájának megoldásaként egyes egyedül ezt az istenséget tudja elképzelni.

Egy-egy áldozatot magam sem lennék rest bemutatni oltárán, mivel egyetértek azzal, hogy nagy mértékben elősegítene a tájékoztatást, egyszerre mind az információt, a nem hagyományos dokumentumok területén, és ezzel a rendelés és beszerzés kérdésében nagy lépést tehetnénk az egyetértés és együttműködés terén. Szerény véleményem szerint ugyan egyáltalán nem elegendő, ha csak a KESZ rendelkezik (majd egyszer) fenti mindentudó rendszerrel, mert a csatlakozás csak akkor megfelelő, ha oda-vissza működik, mindazonáltal csak drukkolni tudok Babák Mariannak, hogy sikerüljön mindenható gazdasági igazgatónk addig molesztálnia, míg az pénzt áldoz a telepítésre. És akkor aztán rendelhetünk floppyn, jegyzéken, amin csak úri kedvünk diktálja, no meg az adottságaink és meglévőink megengedik! Hiszen tagadhatatlan immár, hogy a számítógépes fejlesztése a jövő,

aminek útjában csak és kizárólag a piszkos anyagiak állnak.

Úgy szeretünk, és szeretnénk hinni az ígéreteknek a feldolgozás milyenségét illetően is! Hiszen – mint kiderült – mindent lehet, csak döntés, elhatározás kérdése pl. az is, milyen adatokat és milyen sorrendben hozzon a dokumentumok kísérő lapja. És akkor jöhet megint a „sok kérdést már megoldottunk...”, de jött az új szállítmány, és ez sem volt úgy feldolgozva, ahogyan az ígéletben szerepelt. No, majd egyszer!

Egyszer majd kézbe kapunk olyan letéti kísérő jegyzéket is, amilyent csak akarunk, de ezt akkor hisszük el, ha látjuk. Akkor feledhető lesz a használhatatlan és rendkívül nehézkes összevissz jegyzékek garmadája, amikkel az évek során a KESZ örvendeztet meg bennünket.

Pontos dátumát annak, mikor készült el az erre az évre érvényes díjtáblázat megmondani ugyan nem tudom, de vagy nagyon megelőzhetette korát, vagy azt kell feltételeznem, nem a közvélemény alapján született meg, mert a megkérdezett könyvtárak és könyvtárosok nem ezt javasolták. Elnézést a szkepszisért, de az eset nem egyedi. (Csak el ne menjen a kollegák kedve a véleménynyilvánítástól!) A kérdés sor a CD-s értekezleten fel sem merült!

Felmerült azonban – többek közt – a leltározás. Sokunk véleménye szerint: mindenki annyit leltároz, amennyit csak a lelkiismerete diktál. A kötelező állományellenőrzést 3 évenként éppen elegendő lebonyolítani, ám ha valaki ennél gyakoribb számbavételt tart szükségesnek, lelke rajta, megteheti saját kollégáival, saját szakállára, akár havonta is.

A Központi Ellátó Szolgálat ügyeleti rendjének ismeretében a hálózat számára feltétlenül szükséges viszont az ottani adatbázis kihelyezése egy (vagy akár több) estig nyitva tartó könyvtárba, hiszen az olvasók nincsenek tekintettel munkaidőre (legfeljebb a sajátukra), de ugyanez már nem érvényes

kedvenc könyvtárakra ill. könyvtárosokra. Nekik az információt azonnal kell, nem holnap, nem majd. A hálózat számítógépes ellátottsága viszont nem teszi lehetővé sok tagkönyvtár számára ezt a megoldást. Ha a szóbeli ígéret majd aprópénzre válthatóvá válik, akkor – memóriabővítések révén – ez sem jelent többé problémát.

Csupán hivatalos döntés kérdése lett immár a CD lemezek kártérítési éréke. Mint az az Ellenőrzési csoport és a KESZ illetékeseinek szavaiból kiderült, többszöri együttülés eredménye lett a mostani amortizációs értéken történő kártérítés. Teljes mértékben egyetértek azokkal a kollégákkal, akik a könyvek mintájára gyűjteményi értéket kérnének el a „gyanús” valamint az egyszerűen csak feledékeny-felelőtlen olvasóktól. Sokan vélik ugyanis úgy, hogy ami ennyire olcsó (mármint szolgáltatás), ott csökken a felelősség mértéke. Ezzel aztán élnek is, visszaélnak is néhányan. Félek ellenben egy majdani leltártól, amikor is velünk szemben is a magasabb árat számolja majd fel az arra illetékes felszámoló. Bízunk magunkban, és tartuk szárazon a puskaport, vagyis figyeljünk arra, hogy ne mi legyünk ennek a döntésnek a vesztesei, hiszen az új szabály kidolgozása ismét csak némi ráérő idő függvénye.

Egyszer majd a külcsín is szinkronban lesz a belbeccsel, és a tulajdonbélyegző nem kerül automatikusan az előadó arca közepére. Ismerve a borítókat, talán fel kellene deríteni: létezik-e világos bélyegzőfesték, amit sötét felszínre is rá lehetne tenni

(persze csak ha nem sötétbőrű az a szerencsétlen, aki a címlapot díszíti!)

Ami a pénzköltés időpontját illeti: mindenki (feldolgozó és felhasználó) számára is az lenne a legmegfelelőbb, ha a szerzeményezés egész évben folyamatosan történne. Főleg a gyűjteménnyel rendelkezők nem kötődnek az ünnepi akciókhoz, és az értekezleten nagy örömmel hallhatták a feltétlenül illetékes szájából: költsünk csak! Majd megjön a fedezet, és ha mégsem, ...ráérünk gondolkodni év végén, mit is nem vehetünk már meg, akármilyen jó is lenne.

Azért nem olyan sötét a kép, amilyenre sikerült festenem, és már olyan gondokkal is szembe kell néznünk, mint amilyen a tároló helyek telítődése. Édes teher ez rajtunk, de mégis csak teher, hiszen a boltokban beszerezhető bútorok nem megfelelőek a mi számunkra, egységes képünket csak a műhely segítségével tudjuk megőrizni. Erről már csak azért is gondoskodni kell, mert csak azt lehet kölcsönözni, ami megőrizte az értékét, nem ment tönkre az ide-oda történő dobálás és tologatás folytán.

Érdemes különös figyelmet fordítani eme új hordozóra, hiszen éppoly értékálló, akár a könyv, lassan a használók köre is bővül, és a videóval ellentétben nem megy ki a divatból, de ugyanakkor még pénzt is hoz a cégnek, mégpedig nem is keveset!

Hát nem így van, ahogyan kezdtem:

„Sok kérdést már megoldottunk...”?!

– Kapuvári –

Mazsolák az 1999. évi munkatervekből

Tervek, feladatok, kérdések

Itt jegyzem meg, hogy a nem messze lévő gyermekkönyvtárról elfelejtkeztünk, holott, ha felnőtt könyvtár tatarozására lehetőség nyílik, nem hagyhatjuk el... A mindkét helyet látogatók számára furcsa lenne, ha csak az egyik könyvtár megszépülését tapasztalná.

... már 1997 nyarán „honosítottuk” az állományt, legalábbis azt hittük.

A mennyiségi mutatók kedvezően alakulnak, de milyen a szolgáltatásaink minősége és milyenek szeretnénk látni?

„Gyerek-barát” gyermekkönyvtár kialakítására terveznek nagy gondot fordítani a jövő évben.

Feltétlenül fontos 1999-es feladat: a tájékoztatás megtanulása a számítógépes lehetőségekkel. Továbbképzésünk egy kissé elmaradt a technikai fejlődéstől.

Az előző évhez hasonlóan azzal kell kezdenünk, hogy legfontosabb célunk az, hogy az ... könyvtárban elkezdődhessen a felújítás.

A társadalmi-gazdasági alakulások éreztetik hatásukat a használói igények változásában is.

Szolgáltatásaink szervezésénél egyre nagyobb szerepet kap a KESZ tevékenysége.

1999 a „honosítás” éve lesz, mivel valamennyi kollégánk készen várja, hogy a könyvtár állománya számítógépre kerüljön.

A régiógazdák közreműködésére a biztonságos üzemeltetés szempontjából igen nagy szükség van. Ezért elemi (ösztönünk) érdekünk, hogy a Számítógépes Osztály munkatársai és a régiógazdák között a jövőben konstruktívabb legyen az együttműködés.

A jövedelemadó 1%-ának megszerzéséért a személyes meggyőzésen túl „tacepaós reklámhadjáratot” indítunk: középpontban a könyv, alaphang a személyesség és a humor.

A könyvtári menedzsmentben hasznosítani szándékozunk az üzleti stratégiában sikeresen alkalmazott módszereket (TQM, BPR) a siker és a hatékonyság érdekében.

... pénzügy fedezetének biztosítása garantálja a mozgalmas 1999-es esztendőt.

A leltározás illetve a tatarozás miatt zárva tartó könyvtárakban kezdjük az állományok honosítását és az olvasói adatbázisok felfektetését.

A jövő évben indítanánk el az AV-dokumentumok számítógéppel való kölcsönzését azokban a könyvtárakban, ahol ezt a technikai berendezések lehetővé teszik.

Azt gondolom, hogy minden év kiemelkedő feladatai között kell hogy szerepeljen az olvasói létszám-emelése.

A teljes körű gyűjtés ideájáról már rég lemondtak a könyvtáraink, viszont a számítógépesítéssel lehetőséget kapnak arra, hogy a többi könyvtár állományának ismeretében szűkítsék gyűjtőkörüket.

A könyvtáros nem degradálódhat az információk és dokumentumok passzív közvetítőjévé, hanem az kell, hogy elébe menjen az olvasók igényeinek.

Terveinket és elképzeléseinket természetesen csak minden kollégánk egyetértésével és segítségével tudjuk megvalósítani.

A szakmai színvonal emelését szolgáltatásaink bővítésével kívánjuk elérni: szakkönyvek beszerzése, pótlása, multimédiák alkalmazása, adatbázisok használata, Internet kiterjesztése, stb.

Erkölcsei kötelességünk használóink szórakozási igényeit is kielégíteni (ha mi nem, akkor más könyvtár végképp nem fogja csinálni).

EZ TÖRTÉNT

 Március 18-án Szij Rezső és Kovács Rózsa gyűjteményéből nyílt könyvművészeti kiállítás a Patakyban.

 Március 27-én, a korábbi könyv-örökbefogadást követően Pitti Katalin operaénekes és Dráfy Kálmán zongoraművész tartottak közös koncertet „A magyar zene hatalma” címmel, a Zenei Gyűjteményben.

 Április 8-án került sor Szalkári Rózsa művésztanár kiállításának megnyitójára a Kassák könyvtárban.

 Április 8-tól május 4-ig tekinthető meg Pataki Tamás grafikus-természetbúvár „A lét Szövedéke” című kiállítása, a Kőbányai könyvtár Artotékájában.

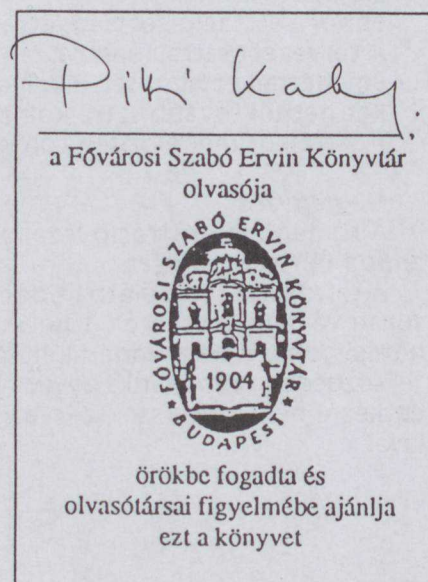

Minos nemebb feladat mint a SZÓ és a ZENE hatalmát a mindenségben és a lelkekben ápolhasuk!

Szeretettel és hittel

Piki Kabay,

1999. febr. 16.

SZAKSZERVEZETI HÍREK

Tisztelt kollegák! Kedves szakszervezeti tagok!

Az elmúlt héten tisztújítás történt szakszervezetünk életében. A választás eredményéről szeretnék számot adni.

Alapszervezetünkben 144 fő a választásra jogosultak száma.

Ebből 133 fő élt szavazati jogával.

Érvénytelen szavazatot adott le 17 fő.

Az eredményt a választási bizottság jegyzőkönyve alapján teszem közzé:

SZB titkár:	Atkári Gyözőné	15,51%
	Goldoványi Zoltán	15,51%
	Hucskóné Kovács Mária	68,96%
Koordinátor:	Bakonyiné Benyovszky Katalin	99,14%
	Paunoch Éva	0,86%
Gazdasági felelős:	Kádár Lászlóné	100,0%
Főbizalmik:		
1. régió:	Varró Istvánné	100%
2. régió:	Dócziné Nagy Márta	100%
3. régió:	Hamar Kriszta	100%
4. régió:	Kocsis Szilvia	100%
5. régió:	Szandányiné Kiss Márta	100%
6. régió:	Czemmel Anikó	100%
Központ:	Ilinszky Lídia	41,37%
	Szalai Mónika	71,55%
	Vass Éva	87,07%

A megválasztottak nevében szeretném megköszönni a bizalmat, és a telefonon érkezett gratulációkat. Sok feladatunk lesz az elkövetkező időben, amit legjobb tudásunk szerint szeretnék megoldani. Egy biztos, mi megválasztottak csak úgy tudunk eredményt elérni, ha a kollektívára támaszkodva, közösen próbálunk meg tenni a kitűzött célokért!

A kollektíva szervezettségéről a következő felmérést teszem közzé:

1999. februárjában sztrájkfelmérést végeztünk intézetünkben.

Dolgozóink száma: 571 fő

Megkérdeztünk: 463 főt

Ebből a sztrájkbizottság létrehozásával egyetértett: 283 fő

A tervezett sztrájkban részt venne (saját költségén): 298 fő (1 nap)

Egy hétnél tovább sztrájkolna: 102 fő

Két hétnél tovább sztrájkolna: 23 fő

A sztrájkot megelőzően tömegdemonstráción részt venne: 301 fő.

Megjegyzés:

A tömegdemonstráció lezajlott, sajnos azt kell mondanom nem voltunk annyian, mint amit a fenti szám ígért.

A sztrájkjal kapcsolatban pedig tudjuk, hogy az anyagiak miatt nem tudják a sztrájkot sokan vállalni, hiszen pl. 1 heti munkából való kiesés a fizetés 1/4-t elvinné. Ezt a megélhetési gondok nem engedik meg sokaknak.

Közösek a gondjaink, együtt kell megoldanunk azokat. Erre a munkára szeretnék szövetkezni nemcsak a szakszervezeti tagokkal, hanem intézetünk valamennyi munkavállalójával.

Hucskóné Kovács Mária

FIGYELEM!

Kedves Gyermekkönyvtáros!

Örömmel értesítünk, hogy honlapunk nyílt az Interneten!

Elérési címe: <http://www.extra.hu/mkegysz> vagy <http://www.mkegysz.hungary.hu>

E-mail címe: mkegysz@extra.hu

A honlapon információkat találsz a következőkről:

Bemutatkozunk:

- A Gyermekkönyvtáros Szekció története, tevékenységének főbb eseményei /készülőben/

Iráttár:

- Vezetőségi tagok neve, beosztása, elérési címe
- Gyermekkönyvtáros Szekció tagok neve, beosztása, fontosabb tevékenységi köre, elérési címe /kérek, hogy jelezd, hogyha megváltozott adatod, vagy kiegészítő információd van/
- Könyvtárak felsorolása, elérési címe, ahol Szekció tagok dolgoznak
- OTP számlaszám
- Irattár levelezési címe

Programok:

- Könyvtárak felsorolása, elérési címe, ahol gyermekkönyvtáros műhelyek működnek
- A műhelyek programjai, rendezvényei /ide küldheted a híradást saját műhelyed programjairól, rendezvényeiről/
- Budapesti és vidéki könyvtárak programjai /ide küldheted a híradást saját könyvtárad programjairól/
- Hívható előadók /a listát kérek, hogy egészítsd ki saját előadód adataival, akik máshová is szívesen elmennének/

Híreink:

- A Gyermekkönyvtáros Szekció hírei
- Könyvtárak hírei /ide küldheted a híradást saját könyvtárad híreiről, amit fontosnak tartasz itt megjelentetni/

Pályázatok:

- Pályázatok /SANSZ, Pályázati Figyelő, napilapok/ /itt található a gyerekkönyvtárral, gyerekekkel kapcsolatos pályázatok kivonatát/
- Gyermekkönyvtáros Szekció pályázatai

Sajtófigyelő:

- Gyerekkönyvtárral, gyerekkönyvtárosi munkával kapcsolatos cikkek leőhelyeit található itt.
- /A sajtófigyelés a Könyv, könyvtár, könyvtáros, Tanító, Könyvtári Levelezőlap, Pedagógiai Szemle, Óvodai Nevelés, Könyvtári Figyelő, Köznevelés, Katedra, megyei lapok c. újságokra terjed ki/

Könyvismertető:

- Itt olyan könyvismertetőket találsz, amiket gyerekkönyvtárosok küldtek be. Te is járulj hozzá a bővítéshez! Ha megtetszett egy könyv, amit olvastál, kérek, hogy írd le a könyv fontos adatait, /szerző, cím, kiadó, kiadási év/ és rövid ismertetésed, véleményed.

A híradásokat, programokat, ismertetőket vagy bármilyen kiegészítő információt, amivel szeretnéd bővíteni, színesíteni honlapunkat a szerkesztőnek küld! Kérlek, hogy Te is segítsd munkánkat!

Üdvözlettel:

Bencsikné Kucska Zsuzsa
elnök

Budavári Klára
szerkesztő, gazdasági ügyintéző
Levél cím: 1181. Budapest
Havanna u.22. VIII.24.
e-mail cím:
bongyole@freemail.c3.hu

TÁJÉKOZTATÁSUL...

A nyugdíjas szakszervezeti tagok ügyét **Váry Zsuzsa** (Közhasznú Információ) fogja össze.

SZEMÉLYI HÍREK

Új munkatársak

Béniné Virág Mária rendszerszervező (Számítógépesítési osztály)

Kasler László számítógéphálózati mérnök (Számítógépesítési osztály)

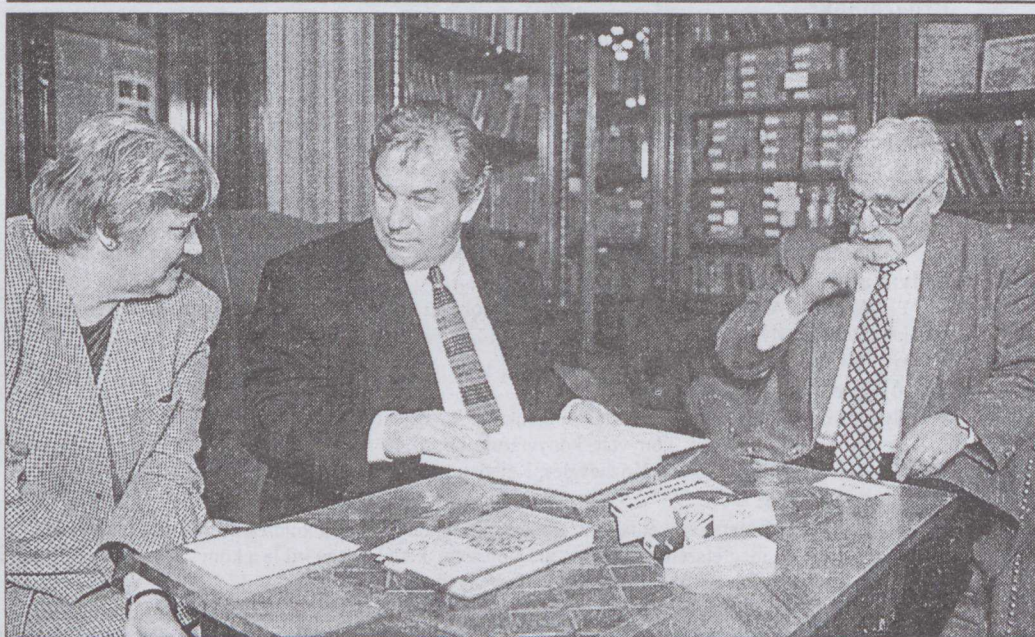
Garamvölgyi Edit adatrögzítő (Szerzeményezési és Feldolgozó Főosztály).

Kilépők

Békési Ilona könyvtáros (Szerzeményezési és Feldolgozó Főosztály)

Telkesné Hullán Zsuzsa könyvtáros (6. régió)

Kalóz Miklós szakképzett könyvtárkezelő (3. régió).

Chikán Attila és felesége könyveket fogadott örökbe tegnap a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban. A gazdasági miniszter Papp Zsolt Barangolások, Nagy Márta pedig Lénárd Sándor Egy nap a láthatatlan házban című kötetét fogadta örökbe. Mellettük Fodor Péter, a könyvtár főigazgatója

FOTÓ: SOMOSKÖVY BÉLA

Pobori Ágnes felelős szerkesztő
Gujgiczter Imréné, Hámory Zsófia,
Hucskóné Kovács Mária, Kapuvári Zsuzsa,
Szatmári Istvánné, Szecsei Lászlóné,
Vargáné Vida Emília

Felelős kiadó: dr. Fodor Péter főigazgató

Megjelenik havonta.

Ára: 10,— forint.

Előfizetési díj egy évre: 120,— Ft.

Szedés, tördelés, nyomtatás:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Nyomda

ISSN 0139-1917.

Táskaszám: 094/99.